

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 53/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. Františka Sedlačka, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Cob 74/2018 zo 6. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]

████████████████████ ████████████████████ (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cob 74/2018 zo 6. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou sporovou stranou v konaní vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 35 Cb 85/2018, v ktorom sa žalobca, obchodná spoločnosť ████████████████████ ████████████████████, domáha určenia neexistencie záložného práva. Uznesením okresného súdu č. k. 35 Cb 85/2018-18 zo 17. júla 2018 bolo v konaní nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo sťažovateľke zakázané vykonať záložné právo k nehnuteľnostiam evidovaným na ████████████████████, vedenom Okresným úradom Košice, katastrálnym odborom, okres Košice IV, obec Košice-Juh, katastrálne územie Južné Mesto. Sťažovateľka proti predmetnému uzneseniu podala odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu o neodkladnom opatrení.

3. Sťažovateľka je toho názoru, že zo strany krajského súdu došlo k nesprávnej aplikácii právnej normy, ktorá je nezlučiteľná s ústavou, a to do takej miery, že došlo k flagrantnému porušeniu základného práva na súdnu ochranu.

Sťažovateľka dôvodí, že *„nie je záložným veriteľom záložného práva V-1239/2012, ktorého výkon mu (jej, pozn.) bol neodkladným opatrením zakázaný. Medzi žalobcom a sťažovateľom tak nie je daný vzťah záložcu a záložného veriteľa, v ktorom by súd prvej inštancie mal neodkladným opatrením upravovať pomery strán (§ 325 ods. 1 CSP). Sťažovateľ zároveň nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom pri žalobe o určenie neexistencie záložného práva. Neodkladné opatrenie tak bolo nariadené voči osobe (sťažovateľ), ktorá nie je nositeľom hmotného záložného práva.*

Sťažovateľ bol síce pôvodne záložným veriteľom záložného práva V-1239/2012, ktoré zaťažuje nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu. Sťažovateľ začal výkon tohto prednostného

záložného práva formou dobrovoľnej dražby zálohu. Po začatí výkonu záložného práva sa však na sťažovateľa, ako prednostného záložného veriteľa, obrátila spoločnosť [REDACTED], ktorá mala na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu zriadené záložné právo v neskoršom poradí (za prednostným záložným právom sťažovateľa) a domáhala sa uplatnenia postupu v zmysle § 151ma ods. 10 OZ.

... Dňa 18.6.2018 spoločnosť [REDACTED] poukázala na inkasný účet sťažovateľa peňažnú sumu, ktorá predstavovala plnenie pohľadávky za dlžníka, na uspokojenie ktorej sa začal výkon záložného práva (V-1239/2012). V dôsledku toho sa spoločnosť [REDACTED] ex lege stala záložným veriteľom záložného práva V-1239/2012 (namiesto sťažovateľa) ako aj účastníkom záložnej zmluvy, na základe ktorej bolo toto záložné právo zriadené. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žaloba o určenie neexistencie záložného práva tak majú smerovať výlučne iba voči spoločnosti [REDACTED] ako aktuálnemu záložnému veriteľovi záložného práva V-1239/2012.

Sťažovateľ na všetky tieto okolnosti vo svojom odvolaní voči uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia poukázal. Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd, však argumentáciu sťažovateľa flagrantne ignoroval. Krajský súd v Košiciach uzavrel, že sporné záložné právo sťažovateľa sa vzťahuje k pohľadávke zo spotrebiteľského úveru. Podľa § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov je prevod takejto pohľadávky (zrejme vrátane záložného práva) zakázaný a preto je sťažovateľ naďalej záložným veriteľom.

Odvolací súd absolútne ignoroval, že Zákon o spotrebiteľských úveroch sa neaplikuje na sťažovateľovu vec, teda na úvery zabezpečené nehnuteľnosťou (§ 1 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Zároveň odvolací súd nereflektoval, že v sťažovateľovej veci nešlo o zmluvný prevod pohľadávky, ale o zákonný prechod práva v zmysle § 151ma ods. 10 OZ, ktorý sťažovateľ nemohol neakceptovať (takáto možnosť sťažovateľovi z § 151ma ods. 10 OZ nevyplýva). Navyše, Krajský súd v Košiciach rozhodol prekvapivo na základe dôvodov, ktoré žalobca pri návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vôbec neuvádzal. Sťažovateľ sa tak nemal možnosť k týmto skutočnostiam (údajný rozpor so Zákonom o spotrebiteľoch) vôbec vyjadriť.

Závery Krajského súdu v Košiciach (aplikovateľnosť § 17 Zákona o spotrebiteľoch) sú v extrémnom rozpore s hmotným právom a vôbec z neho nevyplývajú.“.

4. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka konštatuje, že krajský súd „*aplikoval rozhodné objektívne právo nesprávnym spôsobom, v dôsledku čoho sa sťažovateľovi nedostala taká súdna ochrana, aká by mu v prípade ústavne konformného postupu všeobecného súdu patrila. Krajský súd v Košiciach zároveň svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že sťažovateľovi nie je jasné, či sa súd podrobne jeho odvolaní zaoberal a zohľadnil všetky ním namietané skutočnosti (najmä čo do absencie hmotného záložného práva).*“.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej v záhlaví označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu, predmetné uznesenie zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13

a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľky s nariadením neodkladného opatrenia, ktorým jej okresný súd, resp. krajský súd (potvrdzujúcim uznesením) zakázal vykonať záložné právo k nehnuteľnostiam až do právoplatného skončenia konania o určenie neexistencie záložného práva.

Argumentácia sťažovateľky smeruje k okolnostiam, o ktorých tvrdí, že vylučujú jej pasívnu vecnú legitimáciu v konaní o určenie neexistencie záložného práva. Porušenie svojich práv potom odvíja od nedostatočného posúdenia týchto okolností zo strany všeobecných súdov pri nariadení neodkladného opatrenia.

14. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že neodkladné opatrenie podľa Civilného sporového poriadku je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením nezískava jeden z účastníkov práva, o ktorých sa má rozhodovať v budúcnosti, ale sa ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov (m. m. I. ÚS 42/2018).

15. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014).

16. Z uvedených dôvodov pristupuje ústavný súd k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením alebo zabezpečovacím opatrením veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné a zabezpečovacie opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

17. Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né následnou činnosťou všeobecného súdu napr. v konaní o veci samej (porov. I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013).

18. Vychádzajúc zo sťažostnej argumentácie sťažovateľky, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, v ktorých sa uvádza:

„21. Nariadením neodkladného opatrenia, ktoré nie je konečným rozhodnutím, len dočasne upravuje pomery strán sporu, žalobca nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté rozhodnutím vo veci samej. Osobitnej povahe inštitútu neodkladného opatrenia zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. C.s.p. súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočnosti, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené. Vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť preskúmateľná. Neodkladné opatrenie je opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik škody alebo inej ujmy, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu v konaní o ochranu vlastníckeho práva neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu.

22. Pri neodkladných opatreniach, ktoré majú zabezpečovací a preventívny charakter, je súd povinný vyhodnotiť, či by úkon, ktorému sa má predísť, sťažil alebo znemožnil ochranu práv navrhovateľa v rámci konania vo veci samej. Z návrhu a príloh musí byť zrejmé, že celkové okolnosti prípadu a správanie sa protistrany alebo jej predchádzajúce úkony osvedčujú, že k neželanému úkonu reálne môže dôjsť.

23. Žalovaný mimo iného v podanom odvolaní namietal, že postupom podľa § 151ma ods. 10 Občianskeho zákonníka stratil pozíciu (prednostného) záložného veriteľa, čo preukazoval listom zo dňa 15.6.2018 adresovanom spoločnosti [REDACTED] ako ďalšiemu záložnému veriteľovi, v ktorom vyčíslil svoju pohľadávku zabezpečenú záložným právom zriadeným k nehnuteľnostiam evidovaným na [REDACTED] na sumu 192 887,01 eura detailom obratu o poukázaní uvedenej sumy dňa 19.6.2018 spoločnosťou [REDACTED] na účet žalovaného, kde ako doplňujúci údaj je uvedené: [REDACTED] - plnenie za dlžníka. Tým podľa žalovaného nie je medzi stranami sporu daný vzťah záložcu a záložného veriteľa, ktorý by mal byť upravený neodkladným opatrením ako aj jeho pasívna legitímácia v spore vo veci samej.

24. Odvolací súd udáva, že záložné právo k nehnuteľnostiam vzniká zápisom do katastra nehnuteľností po tom, čo rozhodnutie príslušnej správy katastra o povolení

vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností nadobudne právoplatnosť v súlade s § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka.

25. Podľa § 151g ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak nastanú zmeny údajov týkajúce sa záložného práva, je osoba, ktorej to ukladá zákon, inak osoba, ktorej sa zmena údajov týka, povinná požiadať o zmenu registrácie v registri záložných práv alebo v osobitnom registri.

26. Z výpisu z [REDAKOVANÉ] nevyplýva, že by ako záložný veriteľ zo zmluvy o zriadení záložného práva V-1239/2012 zo dňa 21.2.2012 bol evidovaný odlišný subjekt od žalovaného. Žalovaný pritom netvrdil a ani nepreukázal, že bol príslušnej správe katastra podaný návrh na zmenu záložného veriteľa.

27. Podľa § 205 C.s.p., listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné, potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. V zmysle tejto zákonnej definície list vlastníctva, vydaný príslušnou správou katastra, je verejnou listinou a teda súd považuje údaje v ňom uvedené za pravdivé, kým nie je preukázaný opak.

28. Záložné právo sa viaže na pohľadávku. V prípade prechodu alebo prevodu pohľadávky záložné právo prechádza na nadobúdateľa pohľadávky. Rovnako je to aj v prípade postúpenia pohľadávky (cesia).

29. Zo samotnej záložnej zmluvy je zrejmé, že ako dlžníci vystupujú tam uvedené fyzické osoby, teda je osvedčené, že v prípade úverovej zmluvy uzavretej medzi dlžníkmi a žalovaným ako veriteľom ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, účinnom v čase jej uzavretia, kde podľa § 17 citovaného zákona je prevod takejto pohľadávky zakázaný, resp. obmedzený.

30. Zákon o spotrebiteľských úveroch je pritom lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako zákonu lex generalis, tak ako to správne uvádza žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Z uvedeného je tak zrejmé, že vznikajú dôvodné pochybnosti, či žalovaný stratil postavenie záložného veriteľa zo záložnej zmluvy, a to aj v prípade, ak by aj bol dodržaný postup uvedený v § 151 ma ods. 10 Občianskeho zákonníka.

31. *Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného, že zabezpečená pohľadávka je v záložnej zmluve dostatočne určito identifikovaná, teda že záložná zmluva netrpí vadou neplatnosti, táto skutočnosť bude posudzovaná v spore vo veci samej, kde v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nie je dostatočný priestor na vyriešenie tejto spornosti.*

32. *Pokiaľ ide o polemiku žalovaného ako veriteľa z úverovej zmluvy, že si splnil všetky svoje povinnosti z tejto zmluvy a poskytol peňažné prostriedky pre dlžníkov, ktorí tieto nevrátili a preto je jeho legitímne právo pristúpiť k výkonu záložného práva, súd dáva žalovanému do pozornosti, že žalobcom v danom prípade je záložca, nie dlžník z úverovej zmluvy, teda vzájomne odlišné subjekty.*

33. *Ak žalovaný poukazuje na to, že žalobca platnosť záložného práva doposiaľ nenamietal, odvolací súd uvádza, že potreba upraviť pomery musí byť neodkladná, čo ale neznamená, že musí ísť o jednorazový stav, môže pretrvávať aj dlhší čas. Súd preto nemôže túto podmienku považovať za nesplnenú z dôvodu, že sa žalobca prípadne nedomáhal ochrany ihneď po vzniku potreby upraviť pomery. Napokon žalobca ako záložca nemusel považovať záložnú zmluvu za neplatnú od okamihu jej uzavretia ale až s odstupom času mohol nadobudnúť presvedčenie, že táto je z dôvodov ním uvádzaných, prípadne neplatným právnym úkonom.*

34. *Na základe vyššie uvedeného je tak dostatočne osvedčené, že žalovanému svedčí postavenie záložného veriteľa, teda neobstojí jeho námietka o neexistencii vzťahu žalobcu ako záložcu a žalovaného ako záložného veriteľa, ktorý by mal byť upravený neodkladným opatrením ako aj jeho prípadná pasívna legitímácia v spore vo veci samej.*

35. *V danom prípade mal teda aj odvolací súd na základe žalobcom uvádzaných a osvedčených skutočností za preukázanú existenciu právneho vzťahu medzi stranami sporu, ako aj to, že tento právny vzťah si vyžaduje dočasnú úpravu vo forme neodkladného opatrenia. Žalobca preukázal a osvedčil tvrdenie, že medzi stranami sporu bola dňa 18.1.2012 uzavretá záložná zmluva, na základe ktorej bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam, ktoré mali zabezpečovať pohľadávku z úverovej zmluvy č. 29617688/7930, kde ako dlžníci vystupovali fyzické osoby, nepodnikatelia. Žalovaný ako záložný veriteľ navrhol vykonať záložné právo formou dobrovoľnej dražby. Uvedené je zrejmé z [REDACTED].*

36. Z obsahu spisu je nesporné, že účelom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo zachovanie existujúceho faktického a právneho stavu vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam. Tento účel vyplýva z jeho dôvodnej a oprávnenej obavy, aby eventuálnou realizáciou výkonu záložného práva zo strany žalovaného nedošlo k zhoršeniu jeho faktického a právneho postavenia, prípadne, aby nedošlo k nezvratiteľnému následku alebo k stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými obtiažami.

37. Žalobca tak osvedčil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, pretože žalovaný vykonal úkony smerujúce k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Výkonom záložného práva dobrovoľnou dražbou by mohlo v danom prípade dôjsť k neoprávnenému zásahu do práv a právom chráneného záujmu žalobcu, t. j. do jeho majetkových práv. Je nesporné, že navrhované neodkladné opatrenie má priamo väzbu na konanie vo veci samej, v ktorom sa žalobca domáha určenia neexistencie záložného práva s poukazom na neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva. V aktuálnej dobe neprináleží súdu posudzovať, do akej miery môže byť žalobca v konaní vo veci samej úspešný.

38. S ohľadom na uvedené okolnosti má odvolací súd za to, že v prejednávanej veci, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia bola osvedčená naliehavá potreba bezodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Z tohto dôvodu možno konštatovať, že existuje skutkový i právny dôvod na nariadenie predmetného neodkladného opatrenia.

39. Nariadené neodkladné opatrenie má za cieľ, aby do vyriešenia sporu vo veci samej nebol zo strany žalovaného realizovaný eventuálny výkon záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam. Ak by takáto okolnosť nastala, došlo by k výraznému zhoršeniu právneho (ale i faktického) postavenia žalobcu v konaní vo veci samej. “

19. S prihliadnutím na citované časti napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd reagoval na argumentáciu sťažovateľky ústavne akceptovateľným spôsobom, z napadnutého uznesenia je zrejmé, na základe akých právnych predpisov rozhodol a akými úvahami sa spravoval. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je primerané skutočnosti, že ide o odôvodnenia rozhodnutia

predbežnej povahy o neodkladnom opatrení, navyše je vnútorne konzistentné a zrozumiteľné, pričom reaguje na všetky skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre vydanie neodkladného opatrenia.

Krajský súd na zdôraznenie primeranosti rozhodnutia okresného súdu v závere uviedol: *„Nariadením tohto neodkladného opatrenia nevznikne žalovanému ani tretím osobám žiadna ujma, pretože súčasný právny vzťah k predmetným nehnuteľnostiam sa nezmenil - predmetné záložné právo naďalej existuje a dočasne pozastavený je len jeho výkon. Navyše je potrebné poukázať na to, že následky plynúce z neodkladného opatrenia pre žalovaného ako subjektu, ktorého predmetom činnosti je okrem iného poskytovanie úverov alebo pôžičiek, je mizivý v porovnaní s reálnou hrozbou straty nehnuteľností žalobcom. Uvedené platí o to viac, ak sa žalovaný necíti byť v postavení záložného veriteľa z napádanej záložnej zmluvy.“*

20. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor okresného súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

21. Na tomto základe ústavný súd zastáva názor, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého rozhodnutia krajského súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o vyslovení jeho porušenia. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Ústavný súd zároveň konštatuje, že rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke neodkladných (predbežných) opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri rozhodnutie *Apis v. Slovenská republika* č. 39754/98 z 10. 1. 2000, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 dohovoru *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia), preto námietku sťažovateľky o jeho porušení považoval

iba za súčasť sťažostnej argumentácie, ktorá sama osebe ani nezakladá dôvod ústavného prieskumu. V opačnom prípade by ústavný súd musel ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

23. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu